

Atypische myopathie

Dit najaar is er een forse golf van paarden die lijden aan atypische myopathie. Atypische myopathie is een zeer ernstige spieraandoening, die vooral in het najaar optreedt met slecht weer bij (vooral jonge) dieren met weidegang. Soms worden paarden met deze aandoening dood gevonden. Reden genoeg om paardeneigenaren en dierenartsen attent te maken op de symptomen, risico's en te nemen maatregelen.

Paarden met atypische myopathie zijn heel ziek en hebben een slechte kans op herstel. Bij de behandeling krijgt het dier diverse infusen toegediend.

Lang niet alles is bekend over de aandoening atypische myopathie en er wordt dan ook volop onderzoek naar gedaan. Gelukkig zijn een aantal belangrijke zaken wel duidelijk waardoor preventie en een betere behandeling mogelijk wordt. Zo is bekend dat het bij deze aandoening om een biochemisch defect in vetstofwisseling gaat, een enzymdeficiëntie in de bètaoxidatie (met de naam MADD: Multiple Acyl-CoA Dehydrogenase Deficiency). Wat dit betekent is dat de spieren geen vet meer verbranden en dus in een energiecrisis belanden. Ook komen er allerlei gifstoffen vrij

als de spiercellen kapot gaan. Tot nu toe ging rond de 90% van de paarden die het hebben eraan dood. De onderliggende oorzaak is waarschijnlijk een nog onbekend toxine (gifstof) of schimmel, die tijdens herfstige weersomstandigheden goed groeit op gras, blad of planten. Het lijkt erop dat de giftige stof, als dat het is, het lichaam in sommige gevallen weer kan verlaten of zijn werking kan verliezen en de vetstofwisseling daarna weer op gang komt. Als we de zieke paarden snel behandelen is de overlevingskans wellicht hoger, maar voorkomen blijft natuurlijk het beste.

Koffiekleurige urine is een symptoom bij paarden met atypische myopathie.

Omstandigheden en symptomen

Atypische myopathie wordt gezien bij paarden voor wie gras het belangrijkste deel van hun rantsoen is. De aandoening steekt vooral de kop op in de herfst, winter en het vroege voorjaar bij koud, nat en winderig weer. De ziekte kan heel acuut beginnen en zich soms zo snel ontwikkelen, dat dieren dood gevonden worden. Vaak treft de aandoening meerdere dieren uit een koppel.

Carmen Nagtegaal

Als paarden voornamelijk buitenstaan, is het belangrijk dat ze naast gras ook voldoende ander kwalitatief goed voer tot zich kunnen nemen.

Zieke dieren vertonen: spierzwakte, stijfheid en spiertrillingen. Ze gaan vaak liggen en hebben een versnelde en moeilijke ademhaling en verhoogde hartslag. De urine van de zieke paarden is vaak koffiekleurig en de paarden hebben vaak een volle blaas. De paarden eten meestal nog wel en dat geeft eigenaren vaak goede hoop op herstel, maar toch kan de dood al snel (meestal binnen drie dagen) intreden.

Bij onderzoek van het dier worden veel afwijkende waarden gevonden in bloed en urine. Ook bij onderzoek na de dood van het dier zijn veel afwijkingen waar te nemen. Dierenartsen zijn door de Faculteit Diergeneeskunde uitgebreid geïnformeerd over de gevonden afwijkingen.

Wat te doen bij een patiënt?

Bij verdenking van atypische myopathie moet het zieke paard onmiddellijk absolute rust krijgen en warm gehouden worden. Indien mogelijk moeten alle dieren van het weiland verwijderd worden. Transporteren van zieke paarden verergert de aandoening enorm, dus als het enigszins mogelijk is moet er ter plekke schuil- en behandelmogelijkheid gecreëerd worden. Als het paard heel onrustig wordt omdat hij alleen achterblijft, is het handig om

een ander dier bij de patiënt te houden, dit in ieder geval tot de gealarmeerde dierenarts arriveert. De dierenarts zal klinisch onderzoek en bloedonderzoek doen om de diagnose te bevestigen. Daarna zal hij zo snel mogelijk een intensieve behandeling opstarten.

Deze bestaat uit toediening van diverse infusen. Verder wordt geadviseerd te behandelen met pijnstillers (NSAID's), vitamine E en B2 en carnitine, liefst via het bloed. Carnitine zorgt voor verwijdering van de gifstoffen en verbetering van het vetzuurmetabolisme. Uiteraard dient deze behandeling ingesteld te worden door een dierenarts.

Preventie

Als atypische myopathie wordt geconstateerd is het dus belangrijk andere paarden uit dezelfde weide direct te verplaatsen en liever nog binnen te halen. Het betreffende weiland kan daarna langere tijd niet meer worden gebruikt. Overleg met een dierenarts of deskundige hoe verder om te gaan met het weiland. Paddenstoelen, bladeren, eikels etc. dienen zo goed mogelijk uit de wei verwijderd te worden. Bied de dieren een goede kwaliteit ruwvoer en biks aan. En natuurlijk is het belangrijk de algemene gezondheid van de paarden goed te bewaken. ●

ONDERZOEK:

Op de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit in Utrecht horen ze het in verband met verder onderzoek graag, als er ergens een paard is waarbij atypische myopathie wordt geconstateerd of waarbij een sterke verdenking is van deze aandoening.

Gegevens die daarbij van belang zijn zoals; naam van de eigenaar, de naam van de dierenarts, de lokatie, aantal paarden met leeftijden, beschrijving of (liever) digitale foto van de weide met vreemde planten, paddenstoelen of bladeren, eventuele bloeuitslagen en andere wetenswaardigheden kunnen worden gestuurd naar C.M.Westermann@uu.nl.

Raadpleeg bij twijfel altijd de dierenarts! Zeker wanneer er meer paarden op eenzelfde weide staan, is bij een dood gevonden paard sectie aanbevelenswaardig. Deze kan worden uitgevoerd bij het Veterinair Pathologisch Diagnostisch Centrum van de Faculteit Diergeneeskunde (030-2533195) te Utrecht of de Gezondheidsdienst voor Dieren te Deventer. Hier zijn kosten aan verbonden. Op de website www.myopathieatypique.be zijn enquêtes voor dierenartsen en eigenaren te vinden. Gegevens die hier worden ingevuld, worden uiteraard ook weer gebruikt bij het verdere onderzoek.

Dit artikel werd gemaakt door medewerkers van de Faculteit Diergeneeskunde Hoofdafdeling Paard van de Universiteit van Utrecht.

